

Malu'i ho'o pēpeé mei'he taelōloa

Ko e huhu malu'i taelōloa lolotonga e feitamá te ne lava 'o malu'i ho'o pēpeé mei he 'aho 'uluaki.

MO'ONI'I ME'A MAHU'INGA MA'AE FINEMATU'A FEITAMA

- Huhu malu'i taelōloa 'i he uike 28 'a e founa lelei taha ke malu'i ai ho'o pēpeé kimu'a pea toki fakahoko hono fuofua huhu malu'i 'i hono uike 6
- Ko e faito'o huhu malu'i 'i he lolotonga ni 'oku ta'etotongi ki he kakai fefine 'o Niu Saelé
- 'E kei fiema'u pe 'e ho'o pēpeé 'a e huhu malu'i taelōloa hono uike 6
- Ko e taelōloa 'oku fakatu'utamaki pea malava fakatupu uesia ki he mo'ui'

KO E HĀ 'A E TAELOLOA?

Ko e taelōloa ko e mahaki pekivila 'oku fu'u mātu'aki pipihi tene lava fakatupu ha ngaahi tae lalahi 'aupito. 'I he kakai lalahi, ko e ngaahi faka'ilongá 'e sí'isi'i, ka 'oka mafola e siemu ki he pēpē 'oku te'eki ke huhu malu'i, 'e malava fakatupu uesia ki he mo'ui.

'OKU TU'ULAVEANGOFUA NAI 'EKU TAMA?

'Io. Ko e fanga ki'i pēpē 'oku 'ikai lava 'o huhu malu'i kinautolu mei'he taelōloa kae 'oleva kuo nau uike 6. Ko e ngaahi huhu malu'i ki he taelōloa 'oku leleitaha ke fakahoko 'i he uike 28 'o e feitama, ka e 'oange ai ha taimi ki ho sinó ke ne fakatupu 'a e fanga ki'i sōtia malu'i 'a ia 'e tufaki ki ho'o pēpeé kimu'a hono fá'ele'i. Ko e ngaahi sōtia malu'i ko eni te ne malu'i ho pēpē kae 'oleva kuo nau mateuteu ke ma'u 'enau ngaahi huhu malu'i 'i he hokosia honau uike ono.

'OKU MALU NAI 'A E HUHU MALU'I?

'Io, ko e faito'o huhu malu'i 'oku malu fakatou'osi ki he fefine feitama' mo e pēpeé 'okapau 'e 'oange lolotonga 'a e feitama. Ngaahi fekumi fakaako mei 'Amelika mo Pilitania kau ki ai 'a e kakai fefine feitama, laka hake he toko 40 000 na'e ma'u ai ko e fanga ki'i uesia iiki pe hange ko e langa pe kula 'i he uma' feitu'u ne fai ai e huhu. 'Oku 'ikai ke ne to e fakalalahi 'e ia 'a e tu'ulaveangofua ki ha ngaahi to e fakatamaki lolotonga 'o e feitama' pea kuo to e fakafo'ou 'e he National Health and Medical Research Council 'a e ngaahi fokotu'u fakakaukau ma'ae kakai fefine feitama' ke nau huhu malu'i 'i he mahina 'e tolu fakamuimui 'o e feitama.

KOE HA 'A 'AKU 'OKU FIEMA'U KE FAI?

Talanoa ki ho'o toketā he 'aho ni fekau'aki mo hano ma'u atu ha'o faito'o huhu malu'i taelōloa ta'etotongi 'i he mahnia 'e tolu fakamuimui 'o e feitama.

Koe sōtia malu'i 'oku ke ma'u mei he faito'o huhu malu'i taelōloa 'oku faka'au pe ke mole he 'alu 'ae taimi, koia ai 'oku fiema'u keke huhu-malu'i lolotonga ho'o feitama 'i he uike 28 pe ofi kiai.

'Oku mahu'inga foki kia kinautolu 'e vāofi mo ho'o tama 'i hono ngaahi fuofua uike 'o 'ene mo'ui ke nau huhu malu'i taelōloa mo kinautolu. Fakapapau'i ko e toenga ho'o fanau 'oku kakato 'enau ngaahi huhu malu'i pea 'eke ki he kau tauhi mo e ngaahi memipa 'o e famili 'oku te'eki ke nau ma'u ha huhu malu'i taelōloa 'i he ta'u 'e 10 kuo 'osi, ke nau ma'u 'a e faito'o huhu malu'i taelōloa 'oua toe sí'i hifo he uike ua pea nau toki fe'iloaki mo ho'o ki'i pēpeé.

Teke toe lava foki 'o malu'i ko e mo ho'o tamá mei he ngaahi uesia fakatu'utamaki 'o e mahaki fulū lolotonga e feitama, 'aki ha'o 'eke 'a e faito'o huhu malu'i fulū ki ho'o toketā 'a ia 'e lava pe ke 'oatu 'i ha fa'ahinga taimi pe lolotonga 'o e feitama.

Ko e faito'o huhu malu'i taelōloa ta'etotongi lolotonga 'a e feitama ko e founa lelei taha ia ke malu'i ai ho'o pēpeé mei he 'uluaki 'ahó pe. Talanoa ki ho'o toketā he 'aho ni fekau'aki moe ngaahi huhu malu'i.

Health

Ki ha toe fakamatala fekau'aki mo e taelōloa 'e ma'u ia 'i he www.health.nsw.gov.au/whoopingcough

Tongan

'ahia e health.nsw.gov.au/protectnewborns